



Kuriame  
Lietuvos ateitį  
2014–2020 metų  
Europos Sąjungos  
fondų investicijų  
veiksmų programa



KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO  
MOKYMO PLĖTROS CENTRAS

# KONSULTACINĖ MEDŽIAGA MODULINIŲ PROFESINIO MOKYMO PROGRAMŲ DIEGĖJAMS



*Parengta Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro projekto „Lietuvos kvalifikacijų sistemos plėtra (I etapas)“, Nr. 09.4.1-ESFA-V-734-01-0001, finansuojamo Europos socialinio fondo, lėšomis*

© Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras, 2021

## TURINYS

ĮVADAS	3
Terminai	4
Modulinių profesinio mokymo programų diegėjams aktualūs teisės aktai	5
1. Modulinių profesinio mokymo programų diegimas profesinio mokymo įstaigose	7
2. Modulinių profesinio mokymo programų įgyvendinimo organizavimas	11
3. Mokymosi pasiekimų / kompetencijų vertinimas ir pripažinimas	19
4. Modulinių profesinio mokymo programų diegimo valdymas	21

## IVADAS

Šio dokumento paskirtis – teikti metodinę ir konsultacinę informaciją dėl praktinių modulinį profesinio mokymo programų diegimo aspektų, formuoti gerąją modulinį profesinio mokymo programų diegimo patirtį.

Konsultacinė medžiaga skirta profesinio mokymo teikėjams, kurie planuoja diegti arba šiuo metu diegia modulates profesinio mokymo programas, ir apima tik reikšminius modulinį profesinio mokymo programų diegimo aspektus. Išsami metodinė ir konsultacinė informacija dėl modulinį profesinio mokymo programų diegimo bei įgyvendinimo procesų pateikiama Rekomendacijose dėl modulinį profesinio mokymo programų diegimo ir įgyvendinimo.

Konsultacinė medžiaga yra rekomendacinio pobūdžio ir atliepia Rekomendacijų dėl modulinį profesinio mokymo programų diegimo ir įgyvendinimo turinį.

Ši konsultacinė medžiaga pildoma, atnaujinama, atsižvelgus į aktualų poreikį.

## Terminai

**Profesinis mokymas** – mokymas, vykdomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas profesinio mokymo programas ar jų modulius. Mokomas asmuo įgyja kvalifikaciją (arba jos dalį), atitinkančią profesinį standartą, ar ją tobulina, keičia arba įgyja kompetenciją, reikalingą įstatymų reglamentuojamam darbui ar funkcijai atlikti.

**Modulinis profesinis mokymas** – mokymas pagal profesinio mokymo programą, sudaromą iš savarankiškų privalomųjų ir pasirenkamųjų modulių atsižvelgiant į kvalifikacijos specifiką ir asmens bei darbo rinkos poreikius.

**Pirminis profesinis mokymas** – profesinis mokymas, skirtas pirmajai kvalifikacijai įgyti ir teikiamas ne jaunesniems kaip 14 metų asmenims:

- 1) įgijusiems pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą;
- 2) neįgijusiems pagrindinio išsilavinimo;
- 3) kurie yra mokėsi pagal specialiojo ugdymo programas.

**Tęstinis profesinis mokymas** – profesinis mokymas, skirtas asmens turimai kvalifikacijai tobulinti ar kitai kvalifikacijai įgyti arba profesinį standartą atitinkančioms kompetencijoms, siekiant kvalifikacijos (arba jos dalies), įgyti.

### Santrumpos

**LRS** – Lietuvos Respublikos Seimas

**LRV** – Lietuvos Respublikos Vyriausybė

**ŠMSM** – Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija

**EIMIN** – Lietuvos ekonomikos ir inovacijų ministerija

**KPMPC** – Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras

## Modulinių profesinio mokymo programų diegėjams aktualūs teisės aktai

**LRS (2012).** Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas (2017 m. gruodžio 14 d. Nr. XIII-888)

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.45299/asr>

**LRV (2005).** Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 10 d. nutarimas Nr. 876 „Dėl Mokinių, kurie mokosi pagal profesinio mokymo programas siekdami įgyti pirmąją kvalifikaciją, stipendijų mokėjimo ir kitos materialinės paramos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.A99F39F5434F/asr>

**LRV (2019).** Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. spalio 23 d. nutarimas Nr. 1065 „Dėl Profesinio mokymo organizavimo pameistrystės forma tvarkos aprašo patvirtinimo“

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c36026f0f97111e99681cd81dcdca52c>

**ŠMSM (2012).** Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir Mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D9FEEA7BE2D6/asr>

**ŠMSM (2012).** Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 15 d. įsakymas Nr. V-482 „Dėl Formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.5F67B3357CBE/asr>

**ŠMSM (2018).** Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. liepos 9 d. įsakymas Nr. V-643 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2008 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. ISAK-72 „Dėl Ankstesnio mokymosi pasiekimų užskaitymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“

<https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=8a0e7d20833911e8ae2bfd1913d66d57>

**ŠMSM (2018).** Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. lapkričio 22 d. įsakymas Nr. V-925 „Dėl Profesinio mokymo programų rengimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9a25b870ee3911e88568e724760eeafa/asr>

**ŠMSM (2020).** Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. rugsėjo 30 d. įsakymas Nr. V-1480 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 14 d. įsakymo Nr. V-15 „Dėl Asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/e3ffe6d003dc11ec9f09e7df20500045>

**ŠMSM (2020).** Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. liepos 2 d. įsakymas Nr. V-1006 „Dėl mokymo nuotoliniu ugdymo proceso organizavimo būdu kriterijų aprašo patvirtinimo“

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/aaab5c60bc3f11eab9d9cd0c85e0b745>

**ŠMSM, EIMIN (2021).** Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021-04-13 įsakymas Nr. V-539/4-292 „Dėl Profesinio mokymo sutartims keliamų reikalavimų ir šių sutarčių registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/95dfac809c5111eb9fecb5ecd3bd711c>

**ŠMSM (2021).** Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. V-1126 „Dėl 2021–2022 ir 2022–2023 mokslo metų bendrųjų profesinio mokymo planų patvirtinimo“

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4a03eb20ce6d11eba2bad9a0748ee64d>

## 1. Modulinių profesinio mokymo programų diegimas profesinio mokymo įstaigose

### Kas tai yra modulinė profesinio mokymo programa?

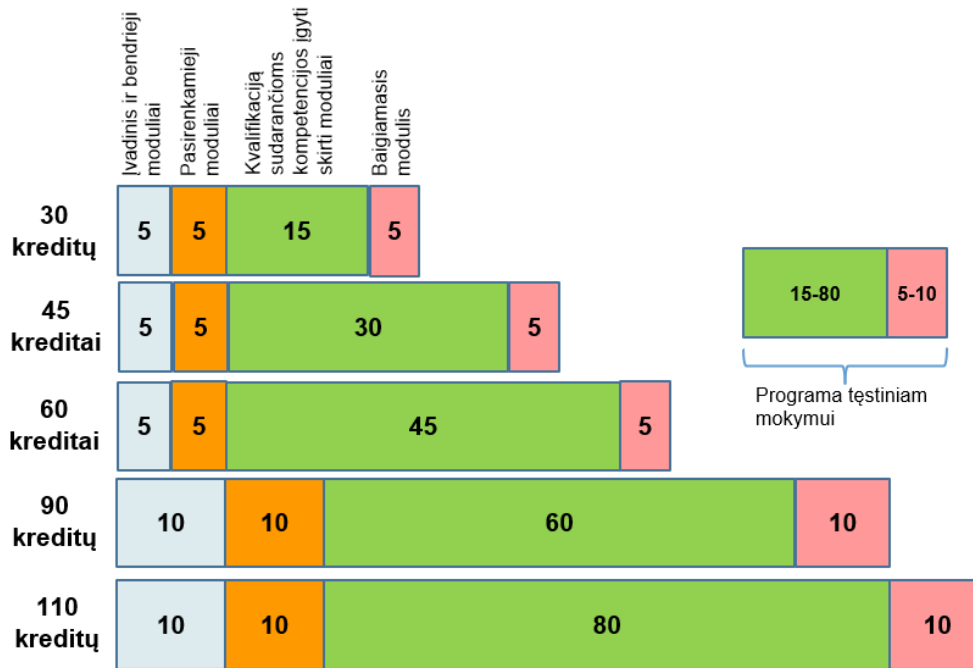
**Modulinė profesinio mokymo programa** (toliau – programa) - formalizuota švietimo programa, kurios turiniu, perteikimo būdais ir metodais siekiama suteikti reikalingas kompetencijas pagal profesinį standartą ir kuri yra sudaryta iš modulių - iš anksto apibrėžtų savarankiškų programos dalių. Baigus modulius įgyjamos konkrečios, profesiniame standarte aprašytos, kompetencijos. Iš savarankiškų modulių sudarytų programų diegimas numatytas dar 2007 m. 2012 m. parengta modulinio profesinio mokymo sistemos koncepcija, 2014 m. pradėtos rengti pirmosios programos, ir palaipsniui modulinės programos pakeitė visas, kvalifikaciją suteikiančias, dalykines programas. Remiantis teisės aktais, visos kvalifikaciją suteikiančios programos turi būti modulinės.

#### **Programą sudaro šie moduliai:**

- *Įvadinis modulis* – skirtas susipažinti su profesine veikla ūkio sektoriuje ir profesinio mokymosi specifika. Jis nėra privalomas asmenims, kurie ketina mokytis atskiruose moduluose ir siekia įgyti tam tikras, konkrečiai veiklai atlikti reikalingas kompetencijas, taip pat tęstinio profesinio mokymo programoje.
- *Bendrieji moduliai* – jie yra trys ir jie yra skirti saugaus elgesio ekstremaliose situacijose, fizinio aktyvumo reguliavimo ir darbuotojų saugos ir sveikatos kompetencijoms ugdyti.
- *Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai* – juose suteikiamos pagrindinius kvalifikacijos vienetus kvalifikacijos apraše pagal profesinį standartą sudarančios kompetencijos.
- *Pasirenkamieji moduliai* – jie rengiami atsižvelgiant į specializacijos kvalifikacijos vienetus kvalifikacijos apraše profesiniame standarte sudarančias kompetencijas (jei tokie numatyti). Taip pat programos rengėjai į programą gali įtraukti ir kitus pasirenkamuosius modulius, kurie atlieptų regiono, asmens ar darbdavių poreikius ir padėtų kvalifikaciją įgijusiam asmeniui integruotis į darbo rinką. Moduliai nėra privalomi asmenims tęstinio profesinio mokymo programoje.
- *Baigiamasis modulis* yra skirtas praktiniams gebėjimams įtvirtinti ir pasirengti kompetencijų vertinimui. Baigiamasis modulis orientuotas į praktinių įgūdžių tobulinimą realioje darbo vietoje.

Modulių apimtis priklauso nuo programos apimties, kaip atvaizduota žemiau paveiksle žemiau.

Pav.1. Programų ir jų modulių apimtys mokymosi kreditais



### Kur galima susipažinti su parengtomis programomis? Kaip gauti licenciją norimai programai įgyvendinti?

Parengtos programos ir jų moduliai skelbiami Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro (KPMPC) interneto svetainėje [Modulinės profesinio mokymo programos | \(kpmpc.lt\)](http://Modulinės profesinio mokymo programos | (kpmpc.lt)). Jei dominančios programos svetainėje nėra, rekomenduojama patikrinti [Rengiamų profesinio mokymo programų sąrašą](#). Licencijos programai įgyvendinti gavimo procedūra aprašyta KPMPC interneto svetainėje [Pasirengimo vykdyti profesinį mokymą ekspertizė | \(kpmpc.lt\)](#).

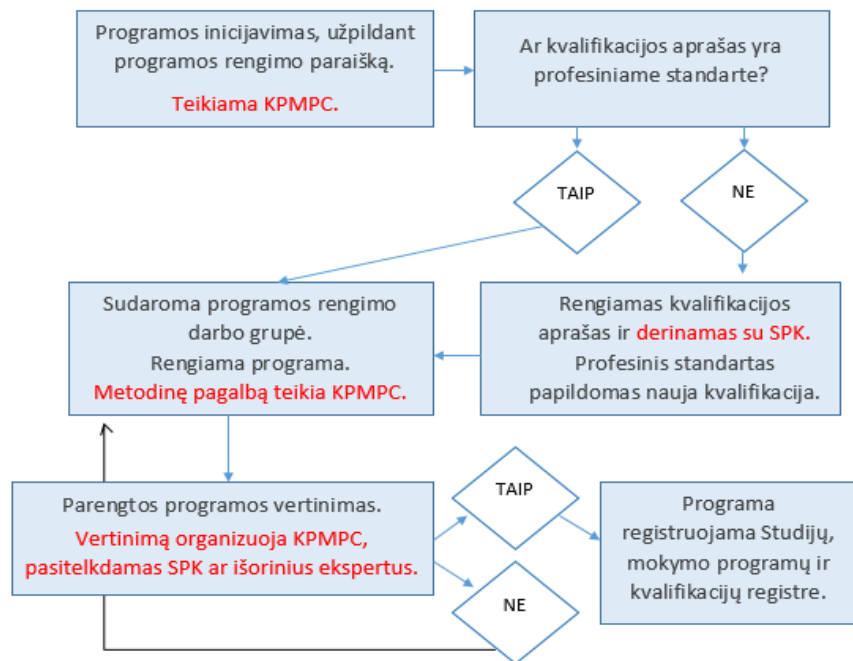
### Ką daryti, jei aktualią kvalifikaciją suteikianti programa nėra parengta?

Kvalifikaciją suteikiančios programos turi atitikti profesiniuose standartuose aprašytas kvalifikacijas, todėl pirmiausiai reikėtų patikrinti KPMPC direktoriaus įsakymu patvirtintus [profesinius standartus](#). Juose neradus dominančios kvalifikacijos, reikia kreiptis į KPMPC dėl kvalifikacijos aprašo rengimo. Parengus kvalifikacijos aprašą, atnaujinamas atitinkamas profesinis standartas, ir tik tada galima pradėti rengti programą. Dėl programos rengimo būtina kreiptis į KPMPC. Programos inicijavimo procedūra aprašyta [Informacija programų rengėjams | \(kpmpc.lt\)](#).



Programos rengimo procedūra atvaizduota paveiksle žemiau.

Pav.2. Programos rengimo procedūra



### Nuo ko pradėti naujos programos įgyvendinimo planavimą?

Gavus licenciją programai įgyvendinti, pradedamas programos įgyvendinimo planavimas. Remiantis [Formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašu](#)<sup>1</sup>, profesinio mokymo įstaiga (PM įstaiga), planuodama įgyvendinti programą ar jos modulį, pritaiko juos darbo rinkos ir mokinių poreikiams.

Naujos programos įgyvendinimo planavimas prasideda nuo jos poreikio įvertinimo, atsižvelgiant į konkretaus regiono ir šalies darbo rinkos poreikius, diskusijų su vietos įmonėmis ir organizacijomis apie kvalifikacijų ir kompetencijų paklausą bei galimą PM įstaigų ir įmonių/organizacijų partnerystę įgyvendinant naują programą.

Taip pat svarbu įvertinti PM įstaigos potencialą įgyvendinti naują programą, atsižvelgiant į turimus išteklius, ypač profesijos mokytojus ir jų turimų kompetencijų pakankamumą, PM įstaigos turimą teorinio ir praktinio mokymo bazę bei išteklius.

*Programai diegti gali būti suburta darbo grupė, kurią sudarytų profesijos mokytojai, profesijos meistrai, įmonių ir organizacijų (socialinių partnerių) atstovai.*

<sup>1</sup> Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 15 d. įsakymas Nr. V-482 „Dėl Formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.5F67B3357CBE/asr>

Peržiūrėjus ir prisitaikius nacionalinę programą ir įsitikinus savo tyrimų išteklių tinkamumu, pradedamas programos turinio detalizavimas mokytojų modulių teminiuose planuose. Modulinė programa nuo dalykinės programos skiriasi tuo, kad programos įgyvendinamas grindžiamas mokytojų tarpdisciplininio bendradarbiavimo principu – programose nebelieka atskirų teorinių ir praktinių dalykų, žinios ir praktiniai įgūdžiai yra glaudžiai integruojami, programos skirtos tiek profesinėms, tiek bendrosioms, universaliosioms kompetencijoms ugdyti. Mokytojų bendradarbiavimas būtinas tiek planuojant programos įgyvendinimą, tiek ją įgyvendinant. Planuojant programos įgyvendinimą į procesą turi įsitraukti visi su programa dirbantys mokytojai, kurie turėtų derinti tarpusavyje ugdymo turinį mokymo rezultatams pasiekti, tarpdalykinius ryšius modulių viduje ir tarp jų, bendrųjų kompetencijų ugdymą, kompetencijų vertinimo užduotis ir kriterijus.

### Kaip užtikrinti programos diegimo kokybę?

Diegiant programą reikėtų laikytis **kokybės užtikrinimo ciklo „planavimas-veikimas-vertinimas-įsivertinimas“**.

<p style="text-align: center;"><i>1. Planavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Programos įgyvendinimas inicijuojamas įvertinus jos poreikį ir aktualumą regiono ir / ar šalies mastu.</li> <li>- Suburiama už programos diegimą atsakinga komanda, aiškiai paskirstoma atsakomybė, į programos diegimą įtraukiamas visas kolektyvas.</li> <li>- Užmezgami ryšiai su socialiniais dalininkais (įmonės, savivaldybė, Užimtumo tarnyba ir pan.), kurie prisidėtų prie programos įgyvendinimo ir absolventų integravimosi į darbo rinką sėkmės.</li> <li>- Įvertinamas turimų išteklių: materialinės ir techninės bazės, metodinių išteklių, mokytojų kompetencijų atitikimas programos reikalavimams ir imamas priemonių spragoms pašalinti.</li> <li>- Ruošiamasi programos įgyvendinimui: mokytojai bendradarbiaudami rengia teminius planus, rengia kompetencijų vertinimo užduotis ir kriterijus</li> <li>- Numatomi programos diegimo ir įgyvendinimo uždaviniai, veiksmai ir rodikliai.</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><i>2. Įgyvendinimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Organizuojamas programos diegimas ir įgyvendinimas, mokinių mokymosi pasiekimų / kompetencijų vertinimas ir pripažinimas (plačiau – sekančiuose skyriuose ir Rekomendacijose dėl modulių profesinio mokymo programų diegimo ir įgyvendinimo).</li> <li>- Numatomi, pasitelkiami ir paskirstomi reikalingi materialieji, metodiniai, žmonių išteklių.</li> <li>- Numatoma ir įgyvendinama parama profesijos mokytojams ir profesijos meistrams.</li> <li>- Planuojamos ir įgyvendinamos bendradarbiavimo su socialiniais dalininkais iniciatyvos.</li> </ul>
<p style="text-align: center;"><i>4. Įsivertinimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stebimi turimi išteklių programai įgyvendinti, vertinami poreikiai, planuojamos priemonės poreikiams tenkinti.</li> <li>- Remiantis surinktais vertinimo duomenimis, planuojami tolesni programų įgyvendinimo ir naujų programų diegimo veiksmai.</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><i>3. Vertinimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Periodiškai vykdomas programų diegimo ir įgyvendinimo aptarimas kolektyve, renkami ir nagrinėjami mokinių ir socialinių dalininkų atsiliepimai.</li> <li>- Vertinama pažanga įgyvendinant programos diegimo ir įgyvendinimo uždavinius, veiksmus ir rodiklius.</li> <li>- Vertinami mokytojų kompetencijų poreikiai ir organizuojami mokymai.</li> </ul>

Šaltinis: Pagal Tarybos 2020 m. lapkričio 24 d. rekomendaciją dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (2020/C 417/01).

## 2. Modulinių profesinio mokymo programų įgyvendinimo organizavimas

**Kaip organizuoti teorinio ir praktinio mokymo laiką profesinio mokymo moduliuose:  
a) mokant mokykline forma; b) mokant pameistrystės forma?**

Profesinio mokymo norminiuose dokumentuose<sup>2</sup> nurodyta, kad praktiniam mokymui skiriama 70 proc. programos apimties, išskyrus atvejus, kai kiti teisės aktai reglamentuoja kitaip.

2021 m. birželio mėn. atnaujintuose bendruosiuose profesinio mokymo planuose mokymo laikas paskirstytas taip: bendrosioms kompetencijoms ugdyti skiriama ne mažiau kaip 10 proc. bendro profesinio mokymo programai skirto laiko, praktiniam mokymui įgyvendinti skiriama ne mažiau kaip 70 proc., o likęs laikas, bet ne mažiau kaip 20 proc. nuo bendro programai įgyvendinti skirto valandų skaičiaus, skiriamas teoriniam mokymui, išskyrus atvejus, kai Europos Sąjungos ar nacionaliniai teisės aktai nustato kitaip<sup>3</sup>. Pagal šias nuostatas, ne visuose moduliuose turi būti išlaikytas 30:70 proc. teorinio (taip pat, bendrųjų kompetencijų ugdymo) ir praktinio mokymo valandų santykis. Valandos teoriniam ir praktiniam mokymui atskirame modulyje numatomos pagal profesiniame standarte ir profesinio mokymo programoje apibrėžtas modulio kompetencijas ir mokymosi rezultatus.

Ar rezultatas skirtas žinioms, ar gebėjimams įgyti, nusako pirmasis rezultato formuluočių žodis, pavyzdžiui:

*Apibūdinti saugaus krovinių perkėlimo, sandėliavimo reikalavimus.*

*Išmanyti statybinių medžiagų ir gaminių rūšis, savybes, paskirtį.*

*Sandėliuoti mūro, betonavimo darbams reikalingas medžiagas, gaminius ir įrangą, laikantis gamintojo reikalavimų ir nepažeidžiant jų kokybės.*

Iš pateikto pavyzdžio matosi, kad du rezultatai yra skirti įgyti žinioms (teorijai) ir vienas – gebėjimams (praktinio mokymosi). Tačiau būtina atsižvelgti į modulio temas bei turinį.

*Pavyzdžiui, moduliuose „Įvadas į profesiją“, „Saugus elgesys ekstremaliose situacijose“, „Darbuotojų sauga ir sveikata daugiau valandų skiriama teorijai, o modulyje „Įvadas į darbo rinką“ – praktiniam mokymui, nes jis skirtas praktiniams gebėjimams įtvirtinti. Kai kuriems rezultatams pasiekti reikia skirti daugiau valandų, nei kitiems.*

*Pavyzdžiui, jeigu privalomojo modulio dviem praktiniams rezultatams skiriama 70 proc. vienos modulio kompetencijos apimties, tai kiekvienas praktinis rezultatas nebūtinai turi sudaryti 35 proc.*

<sup>2</sup> Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. lapkričio 22 d. įsakymas Nr. V-925 „Dėl Profesinio mokymo programų rengimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 6 p. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9a25b870ee3911e88568e724760eeafa/asr>

<sup>3</sup> Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. V-1126 „Dėl 2021–2022 ir 2022–2023 mokslo metų bendrųjų profesinio mokymo planų patvirtinimo“. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4a03eb20ce6d11eba2bad9a0748ee64d>

Todėl labai svarbu gerai žinoti profesinio standarto ir kvalifikacijos turinį (profesines veiklas), pasitarti su socialiniais partneriais, profesijos mokytojais, turinčiais mokymo analogiškose ar artimose dalykinėse programose patirtį. Mokant pameistrystės forma išlieka analogiškas valandų moduliuose paskirstymas. Skiriasi tik [mokymo organizavimo forma](#).<sup>4</sup>

*Galimi įvairūs teorinio ir praktinio mokymo integravimo modeliai:*

- *trumpas teorinis instruktažas kiekvienos pamokos pradžioje arba prieš kiekvieną užduotį;*
- *keliose teorinio mokymo pamokose įgytos žinios „įtvirtinamos“ praktinio mokymo pamokomis: pavyzdžiui, per dieną 2 valandos skiriamos teoriniam ir 4-6 val. – praktiniam mokymui;*
- *teorinis ir praktinis mokymas vykdomas lygiagrečiai, tuo pačiu metu aiškinant teoriją ir demonstruojant užduočių atlikimą praktiškai.*

*Sudarant pamokų planus, konkrečiai temai skiriamą laiką reikia įvertinti pagal jos aktualumą. Profesinio mokymo valandas rekomenduojama skaičiuoti bendrai, neišskiriant teorinio mokymo valandų.*

### **Kaip organizuoti praktinį mokymą darbo vietoje?**

Praktinis mokymas darbo vietoje (ne Baigiamasis modulis) organizuojamas pagal sutartis su socialiniais partneriais. Paprastai, praktinis mokymas darbo vietoje organizuojamas mokiniams jau įgijus pirminius įgūdžius (*pavyzdžiui, baigus Siuvėjo modulinės profesinio mokymo programos Pasiruošimo siuvimo procesams modulį*), tačiau kai kurių programų specifika ir socialinių partnerių bazės leidžia tai daryti be pirminio pasirengimo, priklausomai nuo modulio (*pavyzdžiui, Kauno Zoologijos sode vykdomas Gyvūnų prižiūrėtojo modulinės profesinio mokymo programos Egzotinių gyvūnų priežiūros modulis*).

Praktinis mokymas darbo vietoje (ne Baigiamasis modulis) vykdomas visai grupei/ pogrupiui tuo pačiu laiku. Jam vadovauja profesijos mokytojas.

Praktinį mokymą galima organizuoti ir mokymo įstaigos sektoriniame praktinio mokymo centre ar mokymo bazėje/ patalpose, atitinkančiose ir simuliuojančiose darbo vieta.

*Pavyzdžiui, kosmetiko, kirpėjo mokymo programose – teikiant mokamas paslaugas, vizualinės reklamos gamintojo programoje - teikiant reklamos gamybos paslaugas, siūlant el. parduotuvės paslaugas (marškinėlių, puodelių gamyba, reklaminių/ akcijų skelbimų kūrimas, lipdukų gamyba ir jų užklajavimo paslaugos). Fotografo specialybės mokiniai savo praktika gali atlikti įvairiuose PM įstaigos skyriuose, įgyvendindami mokyklos reklaminę kampaniją.*

<sup>4</sup> Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. spalio 23 d. nutarimas Nr. 1065 „Dėl Profesinio mokymo organizavimo pameistrystės forma tvarkos aprašo patvirtinimo“. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c36026f0f97111e99681cd81dcdca52c>

## Kaip organizuoti mokymąsi moduliuose, kuomet yra mokoma pameistrystės forma?

Kadangi su mokiniu sudaroma darbo sutartis, socialiniai partneriai, kartu su PM įstaiga, prisiima dalinę atsakomybę už jo mokymąsi. Motyvuojant darbdavius finansiškai už profesinio mokymo pameistrystės forma vykdymą, jie bus dar labiau suinteresuoti pameistrių mokymusi.

Organizuojant mokymą pameistrystės forma labai svarbus yra PM įstaigos ir socialinių partnerių bendradarbiavimas. Visų pirma, būtina užtikrinti sklandų ir nuolatinį bendradarbiavimą tarp modulių dėstančių profesijos mokytojų ir profesijos meistrų įmonėse.

Prieš vykdant mokymą profesijos mokytojai ir profesijos meistrai turi aptarti modulių turinį, aiškiai apibrėžti savo atsakomybes dėl numatomų mokymosi rezultatų siekimo ir teorinio bei praktinio mokymo užsiėmimų ir atsiskaitymų seką moduliuose.

*Vienas iš kritiškiausių momentų yra įvertinti, ar darbo vietos įmonėse atitinka konkrečioms kompetencijoms suteikti numatytus reikalavimus, kurie yra apibrėžti nacionalinėje programoje.*

Tais atvejais, kuomet darbo vietos neatitinka nustatytų reikalavimų, reikėtų numatyti galimybes dalį praktinio mokymo vykdyti sektoriniame praktinio mokymo centre, dalyvaujant profesijos meistriui.

## Kaip organizuoti modulių įgyvendinimą, jeigu modulis prasideda pirmame pusmetyje, o baigiasi antrame?

Bendruosiuose profesinio mokymo planuose nurodyta mokslo metų pradžia – rugsėjo 1 d. Juose nėra parašyta, jog mokymas turi būti organizuojamas pusmečiais. Teigiama, jog mokslo metai gali būti skirstomi į pusmečius profesinio mokymo teikėjo sprendimu, tuo atveju pusmečių datas nustato [profesinio mokymo teikėjas](#)<sup>5</sup>. Neskirstant mokslo metų į pusmečius organizuoti mokymą moduliais patogiau, ypač tęstinio profesinio mokymo programose ir programose, skirtose vidurinį išsilavinimą turintiems asmenims. Atsisakius pusmečių, ataskaitos formuojamos baigus modulį: mokiniui skola fiksuojama tik pasibaigus visam moduliui.

Tačiau [Stipendijų mokėjimo tvarkoje](#)<sup>6</sup> numatyta, kad mokymosi stipendija skiriama mokiniams, atsižvelgus į jų mokymosi pažangą bei mokymosi rezultatus nustatytam periodui, bet ne ilgesniam kaip mokslo metų pusmečio laikotarpiui. Kai kurios PM įstaigos mokslo metus skiria į du pusmečius, kai kurios skiria į pusmečius tik bendrajam ugdymui. Šiuo atveju,

<sup>5</sup> Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. V-1126 „Dėl 2021–2022 ir 2022–2023 mokslo metų bendrųjų profesinio mokymo planų patvirtinimo“. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4a03eb20ce6d11eba2bad9a0748ee64d>

<sup>6</sup> Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 10 d. nutarimas Nr. 876 „Dėl Mokinių, kurie mokosi pagal profesinio mokymo programas siekdami įgyti pirmąją kvalifikaciją, stipendijų mokėjimo ir kitos materialinės paramos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 13 p. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.A99F39F5434F/asr>

parengiama stipendijų skyrimo tvarka, pagal kurią, stipendijoms skirti paskaičiuojami mokinių mokymosi rezultatai – mokymosi vidurkiai nuo mokslo metų pradžios iki nustatytos datos (tai dažniausiai sutampa su bendrojo ugdymo I pusmečio pabaiga). Jei šiuo laikotarpiu yra baigtų modulių, mokiniams, turintiems nepatenkinamą baigiamąjį modulio įvertinimą, mokymosi vidurkis neskaičiuojamas ir stipendija neskiriama.

### Kaip organizuoti mokinių savarankišką darbą?

Savarankiškas mokinių darbas yra kredito dalis. Pirminio profesinio mokymo programoje savarankiškas darbas sudaro 5 val. (18 proc.) kredito apimties, tęstinio profesinio mokymo programose - 9 val. (33 proc.). Šiam mokinio darbui mokytojas nevadovauja.

Yra PM įstaigų, kurios, remiantis [bendrujų profesinio mokymo planu](#)<sup>7</sup> nuostata, jog mokinio savarankiškam mokymuisi skirtos valandos mokytojams nėra tarifikuojamos, mokymosi programoje trukmę paskaičiuoja tik pagal kontaktines valandas. Tokiu būdu sutrumpėja mokymosi programoje laikas, tačiau pažeidžiama kreditų sistemos filosofija, kredito struktūra.

*Sudarant mokymosi grafikus/planinius tvarkaraščius, reikėtų atkreipti dėmesį į savaitines mokinių mokymosi apimtis.*

Įvertinant neaukštą mokinių, besimokančių PM įstaigose, motyvaciją, negalima savarankiško mokinių darbo palikti savieigai. Mokymosi užduotis, kurias mokinsys atliks savarankiškai, turėtų formuluoti mokytojas. Jos turi būti susietos su mokymo turiniu, prasmingos ir įvertintos.

Savarankiškas mokinių darbas gali būti skirtas:

- mokytojo pateiktoms užduotims (namų darbams) atlikti,
- išmokti pateiktą mokymosi medžiagą,
- pasirengti kontroliniams darbams,
- pagal galimybes, užbaigti pamokų metu pradėtus darbus (pavyzdžiui, atsispausdinti pamokų metu pagamintų/atliktų darbų nuotraukas, kurias įsidės į savo pasiekimų aplanką),
- pagilinti, išplėsti mokytojo pateiktą modulio turinio medžiagą (parengiant pateiktis, pristatymus, atliekant projektus ir pan.),
- pritaikyti jau įgytas profesijos žinias ir gebėjimus praktiškai (dalyvaujant savanoriškoje profesinėje veikloje),
- kartais savarankiško darbo užduotys gali „aplenkti“ mokymo turinį (pavyzdžiui, rudenį floristo mokymo programos mokiniams pateikiama užduotis prisirinkti augalų, kurie bus reikalingi praktiniams darbams žiemą, ir juos sudžiovinti).

<sup>7</sup> Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. V-1126 „Dėl 2021–2022 ir 2022–2023 mokslo metų bendrujų profesinio mokymo planų patvirtinimo“. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4a03eb20ce6d11eba2bad9a0748ee64d>



*Mokinio savarankiškas darbas yra modulio mokymosi dalis, todėl užduotis jam turėtų formuluoti ir rezultatus vertinti jį mokantis profesijos mokytojas. Mokiniai turėtų būti iš anksto informuoti ir supažindinti su savarankiško darbo atsiskaitymo datomis. Savarankiško darbo prasingumui ir motyvacijai aktualu, kad savarankiškas darbas būtų susietas su mokinių motyvacinė sistema (dalyvavimas konkursuose, socialinių partnerių prizai, t.t.).*

### **Kaip organizuoti modulių konsultacijas?**

Programų valandų paskirstyme numatyta, jog kiek kreditų apimtys yra modulis, tiek valandų jame yra skiriama konsultacijoms (5, 10, 15, 20). Individualioms mokinio, kuris mokosi savarankiškai ar nuotoliniu būdu (pavienio mokymosi forma), konsultacijoms skiriama iki 15 procentų profesinio mokymo programos modulio kontaktinių valandų.

Konsultacijos planuojamos sudarant teminį/ilgalaikį planą. Jos yra skirtos pagilinti mokymo medžiagą, kuri mokiniams buvo sunkiau įsisavinama, atsakyti į mokiniams kylančius klausimus.

*Rekomenduojama konsultacijas organizuoti prieš kontrolinius darbus ir, būtinai, prieš baigiamąjį modulio vertinimą. Prieš konsultacijų organizavimą reikėtų gauti grįžtamąjį ryšį iš mokinių (mokinių „užsakymus“) dėl konsultacijų turinio.*

### **Kaip organizuoti profesinį mokymą ne kasdienio mokymosi (nuotolinio, savarankiško) būdu?**

Profesinis mokymas ne kasdienio mokymosi būdu organizuojamas pagal [PM įstaigos ne kasdienio mokymosi tvarkos aprašą](#), parengtą pagal ŠMSM įsakymą Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir Mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“<sup>8</sup> ir bendruosius profesinio mokymo planus.

*Būtina atkreipti dėmesį, kad ne kasdienio mokymosi būdu galima organizuoti profesinio mokymo programų ar jų modulių teorinio mokymo dalį. PM įstaiga turėtų pasirengti mokinių mokymosi ne kasdieniniu būdu tvarką.*

Nuotoliniu būdu galima organizuoti profesinio mokymo programų ar jų modulių teorinio mokymo dalį ir praktinio mokymo dalį, kurią galima įgyvendinti nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Mokymo organizavimui nuotoliniu būdu (ne ekstremalios situacijos atveju) [PM įstaiga turi atitikti nustatytus kriterijus](#)<sup>9</sup>, gauti ŠMSM leidimą, papildyti Įstatus.

<sup>8</sup> Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir Mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D9FEEA7BE2D6/asr>

<sup>9</sup> Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. liepos 2 d. įsakymas Nr. V-1006 „Dėl mokymo nuotoliniu ugdymo proceso organizavimo būdu kriterijų aprašo patvirtinimo“. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/aaab5c60bc3f11eab9d9cd0c85e0b745>

Mokiniams, besimokantiems savarankiškai ar nuotoliniu būdu, sudaromas konsultacijų (kontaktinių ar nuotolinių) ir atsiskaitymų grafikas. Jiems sudaroma galimybė prieiti prie mokymosi šaltinių (spausdintų ar skaitmeninių). PM įstaigose taikoma praktika tokiems mokiniams sudaryti atskiras prieigas prie įstaigoje taikomų virtualių mokymosi aplinkų. Individualioms mokinio, kuris mokosi savarankiškai ar nuotoliniu būdu (pavienio mokymosi forma), konsultacijoms skiriama iki 15 procentų programos modulio kontaktinių valandų.

*Nekasdienis mokymas padeda ugdyti mokinio atsakomybę ir savarankiškumą, planuoti savo mokymą.*

*Sėkmingam nuotoliniam mokymui organizuoti būtinos sąlygos:*

- *mokytojai ir mokiniai aprūpinti tinkama kompiuterine įranga;*
- *mokytojai ir mokiniai aprūpinti tinkamomis kompiuterinėmis programomis, jų licencijomis ar licencijų įsigijimo lengvatų galimybėmis;*
- *pakoreguoti teminiai planai, sumažinta turinio apimtis;*
- *naudojamos įvairios platformos: pavyzdžiui, Moodle sistemoje parengta teorinė medžiaga, Microsoft Teams, Zoom programos naudojamos pamokų įrašams;*
- *kuriamos trumpos laiko atžvilgiu užduotys ir atliekamas vertinimas (refleksija) po kiekvienos užduoties.*

## **Kaip organizuoti mišrųjį mokymą programose?**

[ŠMSM įsakymas Nr. V-1049](#) „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir Mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“<sup>10</sup> nenumato, kad gali būti organizuojamas mišrusis mokymas, todėl reikėtų vartoti reglamentuotus terminus: grupinio mokymosi forma – kasdienis ir nuotolinis mokymo organizavimo būdas; pavienio mokymosi forma – savarankiškas ir nuotolinis mokymo organizavimo būdas.

Toje pačioje tvarkoje numatyta, kad mokiniai gali būti mokomi vienu ar keliais mokymo proceso organizavimo būdais (pavyzdžiui, kasdieniu ir nuotoliniu). Paprastai, nuotoliniu būdu mokiniai mokosi teorijos, o kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu jiems yra organizuojamas praktinis mokymas. Tai turėtų būti nurodoma PM įstaigos profesinio mokymo programų įgyvendinimo plane ir pamokų tvarkaraštyje.

## **Kaip individualizuoti mokymą esant skirtingiems mokinių toje pačioje grupėje poreikiams?**

Visi grupės mokiniai turi įgyti profesinio mokymo programoje numatytas kompetencijas. Individualizuoti mokinių mokymąsi galima taikant įvairius mokymo metodus, pateikiant mokiniams skirtingas užduotis, atitinkančias jų poreikius, gabumus ir turimą patirtį. Mokinį, turinčius profesinės veiklos patirties, galima įtraukti į pagalbą mokiniams, kuriems sunkiau

<sup>10</sup> Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir Mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D9FEEA7BE2D6/asr>



sekasi įsisavinti modulio turinį (laimi abu, nes geriausiai išmokstama tada, kada mokai kitą...). Esant galimybei ir mokinių poreikiams, gali būti suformuotos tos pačios mokymo programos mokinių grupės mokytis skirtingų pasirenkamųjų modulių.

*Individualizuojant mokymą reikėtų:*

- *įvertinti mokinio asmenines savybes;*
- *įvertinti mokinio gabumus ir mokymosi įgūdžius;*
- *išsiaiškinti grupėje atliekamą vaidmenį;*
- *išsiaiškinti mokymosi būdus ir priemones;*
- *pagal galimybes mažinti mokinių skaičių grupėje.*

### **Kaip programas adaptuoti socialinės atskirties grupių atstovų (NEETs, jauni bedarbiai, migrantai ir pan.) mokymui?**

Vykdamas modulinį profesinį mokymą socialinės atskirties grupių atstovams, ypatingai reikšmingas yra mokymo individualizavimas ir specialistų komandos – profesijos mokytojo, grupės vadovo, socialinio pedagogo, psichologo – bendra veikla.

*Būtina vykdyti patyčių prevencijos, tarpkultūrinio bendradarbiavimo, mokinių savitarpio pagalbos ir kt. veiklas.*

Taip pat reikėtų išnaudoti ir nuotolinio mokymo galimybę, įgalinančią mokytis toli nuo mokyklos gyvenančius ar dėl kitų priežasčių fiziškai dalyvauti mokymosi procese negalinčius mokinius.

### **Kaip užtikrinti sklandų skirtingų sričių profesijos mokytojų tarpusavio bendradarbiavimą įgyvendinant modulinį mokymą? Kaip galėtų bendradarbiauti profesijos mokytojai ir bendrojo ugdymo dalykų mokytojai?**

PM įstaigoje turėtų vyrėti bendro tikslo siekimo, tarpusavio pasitikėjimo ir dalinimosi patirtimi atmosfera. Profesijos mokytojai, dirbantys skirtingose mokymo programose, bendradarbiauti gali kartu su mokiniais vykdamas bendrus integruotus projektus:

*pavyzdžiui, kirpėjai, kosmetikai, siuvėjai, floristai sukuria ir įgyvendina įvaizdį PM įstaigos šokių kolektyvo nariams respublikiniam šokių konkursui „Griausmas“), organizuoti bendrus renginius, konkursus.*

Mokytojai gali dalintis turima pedagogine patirtimi, efektyviausiais mokymo metodais, keistis tarptautinių, mobilumo projektų gerąja patirtimi. PM įstaigų praktikoje labai dažnai IKT programų mokytojai kolegiskai padeda kitų programų mokytojams.

Bendrojo ugdymo mokytojai su profesijos mokytojais galėtų vykdyti integruotas pamokas, projektus. Mokiniais labai patinka, kai bendrojo ugdymo mokytojai pateikia pavyzdžius iš mokinių profesinės srities.

*Pavyzdžiui, lietuvių k. – Palangos Juzė, fizika – scenos apšvietimas, chemija – automobilių dažai, kosmetinės priemonės ir pan.*

### **Kokie gali būti taikomi tęstinio mokymo programose lankstaus mokymo principai (priemonės) organizuojant mokymą?**

Tęstinio mokymo programose mokosi mokiniai, jau turintys kvalifikaciją, dažnai – ir darbo patirtį.

*Todėl šiose programose nėra vykdomi kai kurie programos moduliai (Įvadinis, bendrieji, pasirenkamieji moduliai). Taip pat, skiriasi pirminio ir tęstinio profesinio mokymo kredito struktūra: 18 val. skiriama kontaktiniam darbui, 9 val. – savarankiškam mokinių mokymuisi. Šis paskirstymas rodo, kad daugiau užduočių mokynys gali atlikti namuose.*

Siekiant didesnio mokymo organizavimo lankstumo, kai kurios PM įstaigos tęstinio mokymo pamokas organizuoja popietiniu laiku arba vakare, taip derinantis prie dirbančiųjų grafiko, tęstinio mokymo grupių užsiėmimai organizuojami ir šeštadieniais (tai atitinkamai įforminus).

Programos gali būti individualizuojamos mokymo programą pritaikius pagal specifinius specializacijos poreikius, taikant nuotolinio bei kasdienio ar savarankiško mokymo būdą. Esant poreikiui ir galimybei, galima užskaityti mokinių anksčiau įgytas kompetencijas.

### **Kaip galima tęstinio profesinio mokymo programose teorinį mokymą organizuoti nuotoliniu būdu?**

Mokymo organizavimui nuotoliniu būdu (ne ekstremalios situacijos atveju) PM įstaiga turi:

- [atitikti nustatytus kriterijus](#)<sup>11</sup>,
- gauti ŠMSM leidimą,
- papildyti Įstatus.

Teorinis mokymas nuotoliniu būdu - svarbi priemonė, suteikiant galimybę įgyti kvalifikaciją kontaktiniame mokyme dėl objektyvių priežasčių negalintiems dalyvauti mokiniams (emigrantams, savarankiškai besimokantiems, pameistriams, aktyviai dirbantiems asmenims ir pan.).

*Tęstinio profesinio mokymo programose besimokantys mokiniai dažnai stokoja IKT gebėjimų ir reikalingų technologinių priemonių. Todėl mokymo įstaigos turėtų į tai atkreipti dėmesį ir pasirūpinti šiais ištekliais.*

<sup>11</sup> Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. liepos 2 d. įsakymas Nr. V-1006 „Dėl Mokymo nuotoliniu ugdymo proceso organizavimo būdu kriterijų aprašo patvirtinimo“. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/aaab5c60bc3f11eab9d9cd0c85e0b745>

### 3. Mokymosi pasiekimų / kompetencijų vertinimas ir pripažinimas

#### Kaip planuoti mokymosi pasiekimų / kompetencijų vertinimą?

Vertinimas moduliniam mokyme apima ne atskirų žinių ar gebėjimų vertinimą, bet išugdytų kompetencijų (žinių, gebėjimų ir nuostatų bei jų integruoto taikymo) vertinimą. Vertinami turi būti mokymosi rezultatai, kuriuos buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: žinios, jų taikymas, gebėjimai, asmeninės savybės ir nuostatos, pažanga, bendrosios kompetencijos.

*Būtina užtikrinti, kad mokymosi eigoje bus įvertintos visos programoje numatytos kompetencijos ir jų junginiai.*

Vertinimas turi būti integruota ir nuolat planuojama mokymo ir mokymosi proceso dalis. Užsienio autoriai kalbėdami apie vertinimą mini trejopą vertinimo paskirtį: vertinimas mokymuisi (skirta paremti mokymąsi), vertinimas kaip mokymasis (siekiama skatinti savirefleksiją, savarankišką mokymąsi), mokymosi vertinimas (siekiama priimti skaidrius sprendimus dėl mokymosi pasiekimų) (Cedefop 2010, Van der Vleuten et al., 2017).

*Vertinimo ciklą sudaro: vertinimo planavimas, vertinimas mokant (ugdomas ir pradinis bei tarpinis diagnostinis), baigiamasis (apibendrinamasis / sumuojamasis) vertinimas.*

Kompetencijų vertinimas remiasi šiais principais:

- vertinimas pagrįstas aiškiais, mokiniams žinomais, kriterijais;
- vertinimo metu vertinami konkretūs mokinių pasiekimai/kompetencijos įgijimo įrodymai.

PM įstaigoje turėtų būti parengta Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka, nustatanti vertinimo tikslus ir uždavinius, vertinimo principus ir nuostatas, vertinimo planavimą, vertinimo eigą, vertinimo rezultatų fiksavimą, vertinimo rezultatų analizę ir suinteresuotųjų asmenų informavimą apie vertinimo rezultatus.

Vertinimas turėtų būti suplanuotas ir detalizuotas mokyklinėje programoje ir mokytojų teminiuose planuose. Tais atvejais, kai modulį įgyvendina keli profesijos mokytojai arba kai modulyje integruojamas profesinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymas, mokytojai turėtų bendrai planuoti ir suderinti vertinimo būdus, užduotis, kriterijus.

Ugdomąjį vertinimą mokytojas planuoja pamokos rėmuose, atsižvelgdamas į jos turinį ir tikslus.

### **Vertinimo planavimo etapai:**

1. *Vertinimo tikslų formulavimas ir vertinimo objektų apibūdinimas* (ką norėsime vertinti: žinias, mokėjimus, įgūdžius, nuostatas, išugdytas profesines ar bendrąsias kompetencijas). Peržiūrimos profesiniuose standartuose nurodytos kompetencijos, mokymo programose suformuluoti mokymosi rezultatai, modulio lygmens mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai.
2. *Vertinimo instrumentų, vertinimo užduočių ir vertinimo kriterijų pasirengimas* pasiektiems mokymosi rezultatams įvertinti.
3. *Vertinimo informacijos analizė* siekiant aiškintis mokytojo ir mokinių veiklos spragas, mokymo ir mokymosi veiklos atitikimą kokybės kriterijams, siekiant toliau tobulinti modulio mokymo ir vertinimo metodiką bei mokinių mokymosi rezultatus.

### **Kokius vertinimo metodus numatyti kompetencijų vertinimui moduliuose?**

Mokytojas vertinimo metodus parenka atsižvelgdamas į mokinio individualias savybes ir vertinimo tikslus, kurie gali būti įvairūs: mokymosi pasiekimų kokybės / atitikimo numatytiems mokymosi rezultatams vertinimas, mokymosi pasiekimų ir pažangos matavimas, mokymosi pasiekimų fiksavimas, mokinių motyvacijos skatinimas.

Mokymosi pasiekimams ir kompetencijoms vertinti taikomi įvairūs vertinimo metodai (Tūtlys et al. 2015):

- *stebėjimas* (praktinės užduoties atlikimas mokymosi arba darbo vietoje);
- *klausinėjimas* (pokalbis, profesinė diskusija, kontrolinis darbas /žinių testas);
- *pasiekimų aplankas* (portfolio) (atliktų užduočių pavyzdžiai, darbdavių, klientų atsiliepimai, dienoraštis, praktikos ataskaita);
- *grįžtamas ryšys* (mokytojų, praktikos vadovų, kolegų, darbdavių atsiliepimai);
- *struktūruotos veiklos* (projektas, prezentacija, atvejo analizė, simuliacija, vaidmenų žaidimas).

Atsižvelgiant į holistinę kompetencijos sampratą, kompetencijoms vertinti turi būti taikomi skirtingi metodai – jų vertinimas vien tik žinių testu ar tik stebėjimu neturėtų apsiriboti.

*Pavyzdžiui, Olandijos mokslininkai (Baartman ir Gulikers, 2017) kompetencijoms vertinti rekomenduoja sudaryti kelių etapų vertinimo programą, kuri, pasiremiant Miller (1990) vertinimo piramide apimtų vertinimo metodus, skirtus įvertinti mokinio (1) žinojimą, (2) žinojimą kaip, (3) demonstravimą kaip ir (4) darymą.*

#### 4. Modulinių profesinio mokymo programų diegimo valdymas

**Kaip profesinio mokymo įstaigos mokymo įstaigos galėtų teikti pasiūlymus dėl programų turinio (rezultatų, kompetencijų apimties kreditais) tolesnių korekcijų (rekomenduojant jų atraminį pradžios periodą) atsižvelgiant į atnaujintų programų įgyvendinimą ir socialinių partnerių rekomendacijas?**

Galimi PM įstaigų pasiūlymų dėl programų turinio (rezultatų, kompetencijų apimties kreditais) tolesnių korekcijų (rekomenduojant jų atraminį pradžios periodą) teikimo variantai priklauso nuo šių pasiūlymų pobūdžio ir apimties.

Tais atvejais, kai atnaujintų programų įgyvendinimo ir taikymo praktika bei socialinių partnerių nuomonės atskleidė, kad nacionalinėse programose siūlomi mokymosi rezultatų, arba kompetencijų turinys neatitinka darbo rinkos poreikių, arba kuomet darbo procesuose atsiranda naujų kompetencijų bei mokymosi rezultatų, kurie nėra atspindimi nacionalinėse programose, apie tai PM įstaiga galėtų raštu informuoti atitinkamą sektorinį profesinį komitetą ir [KPMPC](#).

Šiuo atveju tokia informacija yra labai svarbi profesinių standartų ir nacionalinių programų turinio atnaujinimui. Tais atvejais, kai modulių profesinio mokymo programų išbandymas atskleidė įvairias problemas dėl iškilusių kompetencijų apimties kreditais neatitikimų ir mokymo įstaiga išvelgia poreikį peržiūrėti nacionalinėje programoje numatytas modulių apimtis kreditais, tokie pasiūlymai turėtų būti pateikiami [KPMPC](#), kuris turėtų koordinuoti tolesnius nacionalinės programos koregavimo veiksmus su šios programos rengėjų darbo grupe.